

Губіна Ганна – к.ю.н., доцент кафедри економічної теорії і економіки підприємства
Одеського державного аграрного університету

ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИДІВ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УКРАЇНІ

Державний контроль за сільськогосподарською діяльністю (надалі – СД) в Україні є різновидом державного контролю (надалі – ДК). Отже, йому притаманні всі ознаки останнього. І, на перший погляд, здається, що можна застосувати прийняті у науковій літературі [1, с. 387-392; 2] види ДК та закріплені у чинному вітчизняному законодавстві (наприклад, Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 05.04.2007 р. № 877-V) [3]. Однак, це є помилковим баченням, на думку автора. По-перше, повністю застосовувати різноманітні види ДК щодо розглядаємого напрямку є неприпустимим. Кожен об'єкт у ДК має свою специфіку, особливість, яка притаманна виключно йому. І застосування окремо всіх відомих, класичних видів ДК для з'ясування законності діяльності не надасть бажаний результат. Така думка обумовлена тим, що у кожного виду ДК є недоліки, що відомі для об'єктів ДК. І, відповідно, це дозволяє під час ДК передбачити, заздалегідь сховати проблемні моменти щодо будь-якого об'єкту, в т.ч. і у сільськогосподарській діяльності. Представляється, що постійна розробка і застосування нових видів ДК також не забезпечить отримання бажаного результату, ефекту, бо кожен вид такого контролю повинен пройти апробацію, вивчення. Виявлення позитивних та негативних моментів. Це вимагає час. На нашу думку, об'єднання різноманітних видів ДК під час його здійснення також не виявить всіх правопорушень. Як можливий варіант можна запропонувати здійснення ДК щодо конкретного об'єкту в певному напрямку одночасно

Правове регулювання євроінтеграційних суспільних відносин в Україні

різноманітними державними органами з різних аспектів. Проте, враховуючи, що зараз є поширеною діджиталізація, то необхідно запровадити електронний ДК в усіх можливих напрямках, завдяки якому будуть фіксуватися будь-які дії в автоматичному режимі, що пов'язані з об'єктом даного контролю. Однак, запропонований електронний ДК передбачає появу комплексного чи всеохоплюючого такого контролю, а не ті види що зараз є відомими та поширеними. Також перевагою тут слід зазначити, що з'явиться можливість зменшити кількість витрат з державного чи місцевого бюджету нашої держави під час воєнного стану, наприклад, на заробітну платню працівників тощо. З іншого боку, будуть одноразові витрати на розробку та придбання такої програми і постійні – це обслуговування такої програми, заробітна плата працівника, що буде технічно підтримувати дану програму, та аналізувати, відстежувати результати ДК у розглядаємому напрямку.

По-друге, необхідно, на думку автора, закріпити властивості, особливості кожного об'єкту контролю з метою розробки та запровадження спеціальних видів ДК, притаманних саме для цього об'єкту. В даному випадку для СД. Так, у сьогоденності чинне законодавство України не містить єдиного визначення щодо поняття «СД». Так, останнє міститься у п. 2.28 ст. 2 Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України» від 24.06.2004 р. № 1877-IV (надалі – Закон № 1877-IV) [4], п. 4 Національного положення (стандарті) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», затвердженому Наказом Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. N 790 [5], п. 4 Національного положення (стандарті) бухгалтерського обліку в державному секторі 136 «Біологічні активи», затвердженого Наказом Міністерства фінансів України від 15.11.2017 р. № 943 [6]. У двох стандартах бухгалтерського обліку спостерігається однакове визначення поняття «СД», яке відрізняється від бачення у Законі № 1877-IV. Враховуючи, що Україна стала кандидатом в члени ЄС, то розглянемо законодавство ЄС. Наприклад, п.п. (с) п. 1 Регламенту Європейського

Правове регулювання євроінтеграційних суспільних відносин в Україні

Парламенту і Ради (ЄС) № 1307/2013 від 17.12.2013 р. про запровадження правил для прямих виплат фермерам за схемами підтримки в рамках спільної сільськогосподарської політики та про скасування Регламенту Ради (ЄС) № 637/2008 та Регламенту Ради (ЄС) № 73/2009 [7]. Тут взагалі надається третє бачення щодо поняття «СД». Існуюча ситуація щодо поняття «СД» не є припустимою, бо ускладнюється визначення об'єктів у СД та суб'єктів, що можуть здійснювати ДК у СД в нашій державі. Також впливає на останнє постійний науково-технічний прогрес, який змушує приймати нові вітчизняні нормативно-правові акти (наприклад, Закон України «Про державне регулювання генетично-інженерної діяльності та державний контроль за розміщенням на ринку генетично модифікованих організмів і продукції» від 23.08.2023 р. № 3339-IX) [8]. І, відповідно, це передбачає появу нових об'єктів та суб'єктів. Однак, на нашу думку, відсутність єдиного розуміння щодо СД веде до плутанини безпосередньо під час ДК, можливості уникнути ДК до появи безпосереднього необхідного нормативно-правового акту тощо.

Список використаних джерел:

1. Ісаков М. Г. Види державного контролю у сфері підприємницької діяльності // Форум права. 2012. № 1. С. 387-395.
2. Цепенда В.М. Класифікація видів державного контролю. URL: http://www.dy.nauka.com.ua/pdf/9_2019/81.pdf.
3. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 р. № 877-V. Дата оновлення: 08.10.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16/conv#n140>. (дата звернення: 11.10.2023 р.).
4. Про державну підтримку сільського господарства України: Закон України від 24.06.2004 р. № 1877-IV. Дата оновлення: 27.10.2022 р. URL:

Правове регулювання євроінтеграційних суспільних відносин в Україні

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1877-15#Text>. (дата звернення: 11.10.2023 р.).

5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»: затв. наказом М-ва фінансів України від 18.11.2005 р. N 790. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05#Text>.

6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 136 «Біологічні активи»: затв. наказом М-ва фінансів України від 15.11.2017 р. № 943. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1478-17#Text>.

7. Про запровадження правил для прямих виплат фермерам за схемами підтримки в рамках спільної сільськогосподарської політики та про скасування Регламенту Ради (ЄС) № 637/2008 та Регламенту Ради (ЄС) № 73/2009: Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 1307/2013 від 17.12.2013 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_023-13/ed20131217#n33.

8. Про державне регулювання генетично-інженерної діяльності та державний контроль за розміщенням на ринку генетично модифікованих організмів і продукції: Закон України від 23.08.2023 р. № 3339-IX. Дата оновлення: 23.08.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3339-20#Text>. (дата звернення: 11.10.2023 р.).